

Vergaderjaar 2009–2010

32 123 X

Vaststelling van de begrotingsstaten van het Ministerie van Defensie (X) voor het jaar 2010

Nr. 100

LIJST VAN VRAGEN EN ANTWOORDEN

Vastgesteld 22 februari 2010

De vaste commissie voor Defensie¹, heeft een aantal vragen voorgelegd aan de staatssecretaris van Defensie over de brief van 22 december 2009 inzake de vertraging project Tactical Indoor Simulation (TACTIS) (Kamerstuk 32 123 X, nr. 90).

De staatssecretaris heeft deze vragen beantwoord bij brief van 19 februari 2010. Vragen en antwoorden zijn hierna afgedrukt.

De voorzitter van de commissie,
Van Miltenburg

Adjunct-griffier van de commissie,
Van Toor

¹ Samenstelling:

Leden: Bommel, H. van (SP), Staaij, C.G. van der (SGP), Poppe, R.J.L. (SP), Ferrier, K.G. (CDA), Velzen, K. van (SP), Haverkamp, M.C. (CDA), Miltenburg, A. van (VVD), voorzitter, Blom, L. (PvdA), ondervoorzitter, Dam, M.H.P. Van (PvdA), Eijnsink, A.M.C. (PvdA), Schippers, E.I. (VVD), Kraneveldt-van der Veen, M. (PvdA), Griffith, L.J. (VVD), Aasted Madsen-van Stiphout, J.D.M.P. (CDA), Algra, R.H. (CDA), Irrgang, E. (SP), Knops, R.W. (CDA), Willemse-van der Ploeg, A.A.M. (CDA), Brinkman, H. (PVV), Pechtold, A. (D66), Broeke, J.H. Ten (VVD), Voordewind, J.S. (CU), Jacobi, L. (PvdA), Thieme, M.L. (PvdD) en Peters, M. (GL).

Plv. leden: Lempens, P.P.E. (SP), Vlies, B.J. van der (SGP), Polderman, H.J. (SP), Ormel, H.J. (CDA), Wit, J.M.A.M. de (SP), Çörüz, C. (CDA), Beek, W.I.I. van (VVD), Roefs, C.W.J.M. (PvdA), Smeets, P.E. (PvdA), Wolbert, A.G. (PvdA), Nicolai, A. (VVD), Arib, K. (PvdA), Blok, S.A. (VVD), Omtzigt, P.H. (CDA), Uitslag, A.S. (CDA), Roemer, E.G.M. (SP), Jonker, C.W.A. (CDA), Nerée tot Babberich, F.J.F.M. de (CDA), Wilders, G. (PVV), Ham, B. van der (D66), Teeven, F. (VVD), Wiegman-van Meppelen Scheppink, E.E. (CU), Samsom, D.M. (PvdA), Ouwehand, E. (PvdD) en Vendrik, C.C.M. (GL).

1 en 2

De vertraging van latere invoering TACTIS levert geen extra kosten op: welke besparingen worden later gerealiseerd door de latere oplevering? Wat zijn de besparingen die door TACTIS worden gerealiseerd per deeloplevering van TACTIS en de aan TACTIS gerelateerde projecten?

Met behulp van het systeem TACTIS kunnen eenheden tot en met compagniesgrootte in een virtuele omgeving trainen. Daardoor zullen materieel en oefenterreinen minder worden belast. Ook kunnen met behulp van TACTIS schietoefeningen worden gesimuleerd. Dit zal de schietvaardigheid van de eenheden ten goede komen. Er is dan waarschijnlijk minder oefenmunitie nodig. Als gevolg van de vertraging zullen positieve effecten en als gevolg hiervan besparingen niet voor midden 2010 optreden. Het project omvat geen deelopleveringen. Hierdoor kunnen deze ook geen besparingen opleveren.

3 en 4

Welke applicaties komen te vervallen op het moment dat TACTIS wordt opgeleverd en welke besparingen worden gerealiseerd met het opheffen van die andere applicaties?

Als er geen sprake is van het opheffen van andere applicaties betekent dat dan dat andere simulatieprogramma's gewoon doorgezet worden en wat is in dat geval daarvoor de reden?

TACTIS vervangt de wapenschietssimulatoren van de YPR-pantservoertuigen en de bedieningssimulator van de Leopard 2 gevechtstanks. Daarnaast wordt sinds 2004 het systeem Interactieve Tactische Trainer (INTACT) niet meer gebruikt. Dit levert een besparing op van de exploitatiekosten van deze simulatoren. Deze besparingen worden teniet gedaan door de exploitatiekosten van het systeem TACTIS. Na de invoering van TACTIS zal de Pelotons Vuurleidingstrainer van de Leopard 2A6 in gebruik blijven. Dit systeem kan op efficiënte wijze in combinatie met TACTIS worden gebruikt voor de training van de eenheden op de kazernes. De exploitatiekosten van de Pelotons Vuurleidingstrainer zijn nihil.

5

Heeft de daadwerkelijke levering van het systeem eind 2006 plaatsgevonden?

Nee.

6 t/m 8

Wat bedoelt u met «opleveringstest» en hoe verschilt dit van «levering»? Wat is de inhoud van de gestelde eisen, waarnaar gerefereerd wordt, waaraan het product moet voldoen?

Zijn de eisen, waarnaar gerefereerd wordt, waaraan het product moet voldoen, hetzelfde als de eisen die samen met TNO/FEL zijn opgesteld voor TACTIS als basis van het contract met de leverancier Thales? Zo nee, waarin verschillen zij?

Met behulp van de opleveringstest, de zogeheten *Site Acceptance Test* (SAT), wordt vastgesteld of het systeem TACTIS voldoet aan het Programma van eisen dat uit ongeveer 6000 deeleisen bestaat. Dit programma is opgesteld in samenwerking met TNO/FEL en dient als basis voor het contract met de leverancier. De levering van TACTIS is de overdracht van het systeem aan Defensie. Deze heeft plaats op het moment dat de opleveringstest met succes is voltooid.

9 en 10

Aan welke eisen is tot op heden nog niet voldaan?

Waarom heeft de leverancier niet kunnen voldoen aan de eisen binnen de gestelde tijd?

Momenteel functioneert het systeem nog niet optimaal. Het wordt al snel instabiel, met als gevolg vertragingen en haperingen tijdens het gebruik. Deze problemen bleken tijdens de integratietesten die zijn gehouden ter voorbereiding op de opleveringstest. Ter verbetering van de stabiliteit van het systeem heeft de leverancier de werkzaamheden geïntensiveerd.

11 en 12

Waarop baseert de leverancier dat hij het product midden 2010 kan opleveren?

Waarop baseert Defensie dat het product midden 2010 kan worden opgeleverd?

Op grond van zijn interne planning heeft de leverancier laten weten dat de opleveringstest in april 2010 kan worden uitgevoerd. Voor de uitvoering van de opleveringstest is ook personeel van de operationele eenheden nodig. Vanwege de beschikbaarheid van zowel het personeel van de leverancier als het defensiepersoneel is de opleveringstest voorzien voor midden 2010. Als tijdens de test blijkt dat het systeem voldoet aan de gestelde eisen zal het daarna worden opgeleverd.

13

Kan de leverancier de nog uit te voeren taken financieren binnen het gestelde budget van 80,1 miljoen euro?

Met de leverancier is een vaste prijsafsprake gemaakt. De kosten als gevolg van de vertraging komen voor rekening van de leverancier.

14 en 15

In welke mate is de voortgang van het aan het project TACTIS gerelateerde project «Battlefield Management System» afhankelijk van de voortgang van het project TACTIS?

In welke mate is de voortgang van het aan het project TACTIS gerelateerde project «Groot pantserwielvoertuig» afhankelijk van de voortgang van het project TACTIS?

De voortgang van het project TACTIS is niet van invloed op de voortgang van de projecten «Battlefield Management System» en «Groot Pantserwielvoertuig».

16 en 21

In welke mate is de voortgang van het aan het project TACTIS gerelateerde project «Infanterie Gevechtsvoertuig, productie en training» afhankelijk van de voortgang van het project TACTIS?

Eerder was ook gemeld dat de oplevering van het simulatiemodel CV-90 in TACTIS pas in augustus 2012 aan de orde is. Hoe staat het in dat opzicht met andere voertuigen waarop TACTIS betrekking zal hebben?

De voortgang van het project TACTIS is niet van invloed op de voortgang van het project «Infanterie Gevechtsvoertuig, productie en training». De invoering van het simulatiemodel van de CV-90 is voorzien voor 2012. Dit is twee jaar nadat het systeem TACTIS zal zijn opgeleverd. Bij de oplevering, die is voorzien voor midden 2010, zal het systeem TACTIS de wapenschietsimulatoren van de YPR-pantservoertuigen en de bedieningssimulator van de Leopard 2 gevechtstanks vervangen. De invoering van het systeem TACTIS heeft geen invloed op de oplevering van andere voertuigen.

17

Wat zijn «gedefinieerde mijlpaalproducten» (D-brief van 4 juli 2003)?

Op grond van het Programma van eisen worden aan de hand van een standaardnorm (*Military Standard MIL-STD-498*) door de leverancier documenten voor de softwareontwikkeling opgesteld. In samenwerking met de leverancier controleert Defensie of deze eisen op de juiste wijze in de documenten zijn omschreven. De «gedefinieerde mijlpaalproducten» betreffen de mijlpalen zoals omschreven in MIL-STD-498 voor de ontwikkeling van software en hardware.

18

Zijn de eerder onderkende risico's nog steeds voor u aanvaardbaar?

Ja.

19

Wat is de relatie tussen het project TACTIS en het project SPEER?

Het project TACTIS heeft geen relatie met het project SPEER.

20

Wordt ook thans (eind januari 2010) de oplevering van TACTIS voor midden 2010 voorzien of dreigt wellicht nog verdere vertraging?

De operationele eenheden zullen eind februari en begin maart het systeem TACTIS testen voorafgaande aan de opleveringstest. Als deze test niet succesvol is, dan is een verdere vertraging niet uit te sluiten. Dit wordt momenteel echter niet verwacht. De oplevering van het systeem is daarom nog steeds voorzien voor midden 2010.